

לפרשת שמיני – תשע"ב

למהות הקרבנות

דר' אפי פז

אני רוצה להביא גאולה לעולם, על כן אציג מאמר בשם אומרו.

בעלון הדו שבועי "עונג שבת" מפרשת צו תשע"ב כתב עו"ד זאב דסברג מאמר בשם על קורבן חובה וקורבן נדבה. המאמר כתוב בצורה מתומצתת על כן אציג אותו ככתבו וכלשונו.

אחת החלוקות הקטגוריות של קורבן היא בין קורבנות חובה לנדבה. חלק מקורבנות החובה באים כתגובה על סיטואציה שלילית בה היה האדם: חטא, טומאה, מעילה וכיוצ"ב. ניתן לראות בקורבנות אלה סוג של עונש.

מנגד, אדם יכול להביא את קורבנות הנדבה שלו כביטוי של קרבה לקב"ה, הודיה או שמחה. אלה גם אלה עומדים בחצר המשכן או בית המקדש ומביאים את קורבנותיהם. המתבונן מהצד יתקשה להבחין מי מביא את קורבנו בשל מעשה שלילי ומי כנדבה.

למערכת ענישה משפטית ישנן כמה הצדקות ומגמות, אחת מהן היא הרתעה – "למען יראו וייראו". כדי ליישם מגמה זו- ראוי שהעונש יראה ו/או יישמע. לכן ההלכה קובעת שמי שמוצא להורג מכריזים עליו: "פלוגי נהרג על ביצוע עבירה פלונית". במשפט הישראלי בא ביטוי ההרתעה בין היתר בפרסום שניתן לפסק הדין.

כיצד מתיישבת מגמה זו עם הערבוב הבלתי ניתן לסיווג בין מביאי קורבנות החובה ובין מביאי קורבנות הנדבה?

נראה כי התשובה לכך היא שעיקרן של הקורבנות הוא לכפר, ולא דווקא להעניש. עניין הכפרה "נסגר" בין הקב"ה ובין האדם, ועל כך נאמר: "אשרי נשוא פשע כסוי חטאה". נושא הכפרה נוגע לטיהור הפנימי שבין אדם לעצמו ובין אדם למקום. מערכת יחסים זו לא צריכה להיות גלויה לעיניו של הזר המתבונן (אולי מטעם זה אנחנו נופלים על פנינו בזמן תפילת תחנון).

עניין זה זר ולא מוכר במערכת המשפט. מערכת זו נועדה לאכוף סדר חברתי ולא דווקא השלמה נפשית פנימית.

מתוצרי מערכת משפט שכזו, נוכל למצוא מי שריצה את עונשו ו- "שילם את חובו לחברה" למרות שהוא אינו מתחרט כלל על מעשיו וספק אם התכפר לו.